

Politikområde: Teknik og Miljø

Forslag til budgettema for "Klimatilpasning ved genåbning af Kobberbækken"

Projektbeskrivelse	
<p>Fysisk location (adresse)</p>	<p>Kobberbækken på strækningen fra Ørkild Voldsted til udløbet i Svendborg Havn.</p>
<p>Overordnet beskrivelse</p>	<p>I forbindelse med skybrudshændelser i Svendborg er der gentagne gange sket oversvømmelser af veje, ledningsanlæg og ejendomme i området ved Nyborgvej og Ørkildsgade/Grusvig, blandt andet som konsekvens af at Kobberbækken er gået over sine bredder.</p> <p>Kobberbækken og Trappebækken afvander naturligt en stor del af Svendborgs nordlige og østlige bydele og vandløbene er derfor en væsentlig medvirkende årsag til betydelige skader på bygninger, infrastruktur mv. En håndtering af oversvømmelse fra vandløbene er derfor også øverst på Svendborg Kommunes prioriteringsliste i forbindelse med den netop udarbejdede Klimahandleplan.</p> <p>Svendborg Kommune har i januar 2022 fået kortlagt de potentielle skader i forbindelse med oversvømmelser lokalt og hvis der ikke klimatilpasses, må der forventes skadesomkostninger på 1.2 mio. kr. årligt eller 17 mio. kr. ved en kraftig skybrudshændelse.</p> <p>Afledningen af vand via Kobberbækken ved havnearealet sker gennem en underjordisk 400 m lang beton rørlagt strækning, der har for lille en kapacitet i forbindelse med skybrud. Den rørlagte strækning er etableret fra 1930'erne og frem til 1950. Svendborg Kommune ejer strækningen og har vedligeholdelsespligten.</p> <p>Der er derfor behov for at anviser løsninger til at klimatilpasse Svendborg omkring Kobberbækken og havnearealet ved det tidligere Godsbanearreal.</p>

	<p>I samarbejde med Svendborg Kommune har Rambøll derfor udarbejdet et dispositionsforslag for klimatilpasning ved Kobberbækkens forløb fra Ørkilds Borg og nedstrøms over Godsbanearialet til udløb i Svendborg Havn.</p> <p>En klimaindsats i forhold til udfordringerne ved Kobberbækken og Trappebækken giver samtidig muligheder for rekreativt at binde Svendborg Havn og den bymæssige udvikling på Godsbanearialet sammen med Ørkilds Voldsted, Rottefælden, Caroline Amalieskovene og den nordlige bydel ved Tved.</p> <p>Området har potentiale til at blive den blå og grønne forbindelse mellem byen og oplandet. Endelig har Svendborg Kommune en juridisk forpligtigelse til at sikre at Kobberbækken og Trappebækken opfylder deres målsætning om god økologisk tilstand senest i 2027, jf. EU's Vandrammedirektiv og lov om miljømål.</p> <p>For at illustrere de potentialer, der ligger i at sammentænke klimatilpasning med rekreativ udvikling og byudvikling har Tegnestuen Vandkunsten i samarbejde med Svendborg Kommune udarbejdet en udviklingsplan for Godsbanearialet, hvor Kobberbækkens åbning udgør et sammenhængende rekreativt element.</p> <p>Det skal understreges, at der ikke findes nogen "lette" løsninger til at tilpasse områderne langs med Kobberbækken til fremtidens klima med hyppigere skybrudshændelser. Det skyldes, at byens udvikling har fjernet vandløbenes naturlige hydrologi og vandløbenes naturlige oversvømmelseszone er udnyttet til erhverv, infrastruktur og boliger.</p> <p>Vand og Affald har i 2016 undersøgt forskellige alternative modeller for at sikre området mod oversvømmelser fra Kobberbækken. Blandt alternativerne blev en genåbning af Kobberbækken vurderet som den billigste. Det er derfor dette koncept Svendborg Kommune, bistået af Rambøll og i tæt samarbejde med Svendborg Vand & Affald og Svendborg Museum, ad to tempi har udarbejdet forskellige løsningsmodeller for på tre delstrækninger: over Godsbanearialet, ved Nederste Ørkilds Mølle og ved Øverste Ørkilds Mølle.</p>
Behov/ønsker	<p>Processen med udarbejdelse af dispositionsforslag med forskellige løsningsforslag på førnævnte lokaliteter har resulteret i udvælgelse af ét samlet forløb af Kobberbækken. Ved udarbejdelsen af dispositionsforslaget er det en forudsætning at der etableres et nyt åbent forløb af Kobberbækken over Godsbanearialet svarende til i varierende grad Vandkunstens udviklingsplan af december 2020. Dispositionsplanen rummer det tracé, som mest optimalt opfylder kombinationen af klimatilpasning, biodiversitet, rekreative værdier, byudviklingsmuligheder og anlægsøkonomi.</p> <p>Anlægsoverslaget er beregnet ud fra følgende forudsætninger, som indeholdt i dispositionsplanen:</p> <p>Ved Øverste Ørkilds Mølle: På engen øst for Ørkilds Voldsted omlægges Kobberbækken til et slynget forløb for at skabe bedre faldforhold efter fjernelse af frislusen. Mølledammen udvides mod øst, men reduceres mod vest for at give plads til Kobberbækken ifm at frislusen nedlægges. Trappebækken og Kobberbækken løber sammen i den nye ådal der etableres vest for mølledammen. Der etableres nye stiforløb omkring den regulerede mølledam.</p> <p>Ved Nederste Ørkilds Mølle:</p>

	<p>Den rørlagte strækning fra indløbet vest for Nyborgvej og helt ned til udløbet i havnen sløjfes. På arealer vest for den nedre del af Nyborgvej anlægges Kobberbækken gennem et nyt grønt område frem til rundkørslen Nyborgvej/Grusvig. Kobberbækken føres under rundkørselen (evt ombygget til et signalreguleret kryds) i en ny tunnel. Der etableres stiforbindelse gennem det nye grønne område.</p> <p>Godsbanearialet: Fra tunnelen under rundkørslen føres Kobberbækken i et nyt åbent forløb gennem den tidligere trælasts areal samt Godsbanearialet helt frem til udløb i havnen lige vest for Den Blå Lagune. Langs den åbne Kobberbæk etableres der en rekreativ forbindelse med sti og brinker som en grøn kile med forbindelse til Geohavneparken.</p>		
Økonomi	<p>Projektet er budgetteret til i alt 61,2 mio kr excl. moms, inkl. rådgivning. Hertil kommer udgifter til arkæologiske undersøgelser. Administrationen har anmodet Svendborg Museum/Arkæologi om at udarbejde et overslag på en arkæologisk forundersøgelse.</p> <p>Anlægssummen indbefatter overslag for erhvervelse af Nyborgvej 3-5, men ekskl. erhvervelse af dele af Nyborgvej 2-4.</p> <p>Projektet til i alt 61,2 mio kr forudsættes gennemført i perioden 2024-28, og rækker således et år ud over anlægsskemaets budgetår 2024 og overslagsårene 2025-27, som angivet på side 4.</p> <p>Årlige driftsudgifter er vurderet til 10.000 kr (Kobberbækken) + 30.000 kr (grønne arealer og sti langs bækken): i alt 40.000 kr/år</p> <p>Administrationen undersøger muligheden for låneoptagelse til gennemførelse af projektet.</p>		
Specifikke kvalitetskrav			
Øvrige bemærkninger			
Bilagsmateriale, evt. link	<p>Kommunalbestyrelsesmøde den 25.04.2023, Dagsordenens pkt 11: "Dispositionsplan for genåbning af Kobberbækken": https://www.svendborg.dk/dagsorden/kommunalbestyrelsen-25-04-2023</p>		
Projektets samlede udgift og periode	<table border="1"><tr><td>61,2 mio. kr.</td><td>2024-28</td></tr></table>	61,2 mio. kr.	2024-28
61,2 mio. kr.	2024-28		

Økonomi						
1.000 kr.	Tidl.	2024	2025	2026	2027	Samlet
Politisk beslutning - projektering						
Projektering		4.600	5.200			9.800
Politisk beslutning - udførelse						
Udførelse			3.400	16.000	16.000	35.400
Færdiggørelse						0
Samlet anlægsprojekt	0	4.600	8.600	16.000	16.000	45.200
Lånefinansiering						0
Øvrig finansiering						0
Afledt drift - afdrag						
Afledt drift					40	40
Samlede likviditet, netto	0	4.600	8.600	16.000	16.040	45.240

CO2-Konsekvensvurdering:

Projektet "Klimatilpasning ved en genåbning af Kobberbækken" vurderes ikke at have vedvarende betydning for CO2-udledningen. Dog vil anlægsarbejderne i sig selv indebære en udledning.